

NÉPNEVELŐ

A MAGYARORSZÁGI KATH. TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

Megjelenik minden héten egyszer, vasárnap.

Megkapja e lapot minden kath. nép-
oktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre 6 K

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

VIII., Szentkirályi-utca 28.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért,
minden közlés után 6 fillér fizetendő.

Állandó hirdetéseknek nagyobb kedvezmény.

Kisebb hirdetésekre külön árszabás.

Egész oldal...kor. 50. — Negyed oldal...kor. 15. —

Fél oldal... * 28. — Nyolcad oldal * 10. —

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A «Katholikus Szemle» az új gazdasági népiskoláról.

A «Katholikus Szemle»-ben dr. Molnár István «Az új gazdasági népiskola tervéhez» cím alatt tanulmányt közöl, melyből egynéhány eszmét kiragadunk, hogy azokra felhívjuk olvasóink figyelmét és az esetleges hozzászólásokkal a felvetett kérdések megvilágításához hozzájárulhassunk. Molnár melegen üdvözlö az eszmét, hogy a földműves ember gazdasági kiképzése törvényesen rendeztessek. Szerinte az egész mértékadó világ tudósai megegyeznek abban, hogy a legfontosabb termelési tényező a *szaktudás* és így aki azzal felvértezve indul neki a versenynek, föltétlenül győztes lesz mindazok fölött, akik ezen legbecesebb útravaló nélkül, inkább mint szerencsevadászok, de nem mint mesterek indulnak ki a szántóföldre. A földművelési és közoktatásügyi kormányok együttes munkája az új gazdasági népiskola tervezete, amely legközelebb már a törvényhozás elé kerül. A tervezet három párhuzamos zónára ontja az országot földrajzi tagozódás szerint és ehhez viszonyítva három típusát állítja fel a gazdasági népiskolának: mezőgazdasági, kertészeti és erdőművelési oktatást adó népiskolát. Az iskola közismereti tárgyakból tanít: hittant, magyar nyelvet, számtant, földrajzot, történelmet, alkotmánytant és természettudományokat. A tanítási idő $\frac{2}{3}$ -da azonban gazdasági tárgyak oktatására esik, ezek a tárgyak: talajismeret, növénytermelés, kertészet, szőlészet, méhészet, selyemhernyó tenyésztés, állattartás, háziipar, baromfitenyésztés, halászat, erdőkezelés, gazdasági költségvetés, építészet és törvényismeret, végül szövetkezeltan. Az itt elősorolt gazdasági tárgyak közül egyik másik jobban vagy kevésbé lép előtérbe az egyes iskolatípusok szerint. De azonnal felsóhajt Molnár és pedig igen helyesen, hogy «hol akad olyan minden tudó tanító, aki mindezekhez elméletileg és gyakorlatilag egyformán ért?

Az 1902. év őszön kiadott Wlassich-féle rendelettel szervezett gazdasági ismétlőiskolák gyakorlati értéke is ezen a fontos kérdésen bukott meg, mert a különféle tanfolyamok pár heti munkája mindent nyújt, csak komoly és mély szaktudást nem».

Ezután tüzetesen vizsgálja a következő kérdéseket: 1. Megfelelő-e a tanterv és tankönyv? 2. Minő lesz az alkalmazandó férfi és női tanítók kiképzése és díjazása? 3. A javaslat némi kereskedelmi és társadalmi vonatkozását vázolja.

A törvényben foglalt tantervet helyesnek mondja, de sajátos magyar viszonyunkhoz nem fér az, hogy értékét tekintve abban három mintájú gazdasági népiskolát terveznek. Nevezetesen első minta az igazi gazdasági népiskola szaktanítókkal, második minta a gazdasági ismétlőiskola több tanítóval és harmadik minta volna a mindennapi népiskolát vezető tanító által ellátott falusi egytanítós ismétlőiskola. Ugy, hogy igazi szakiskola alig lesz néhány községben; a nagy átlag elégedjék meg majd valamiféle torz gazdasági ismétlő iskolával. Szóval fő az, hogy legyen meg a külföldi minta szerint a törvény, valamint meg van a kisdédovásról szóló törvény is 1891. év óta és ettől az időtől fogva évről-évre oly kevés óvoda nyílik meg, mint a törvényes rendezés előtt. Legalább némi sikert is csak akkor vár a törvénytől, ha a tanítóképzést reformálják. Azt mondja: szakítani kell az eddigi toldozó-foldozó rendszerrel, melyet egy kiváló agráriusunk találóan nevezett el *gyorsforraló* rendszernek. Ez tudvalevőleg abban áll, hogy a tanítókat néhány napos vagy hetes tanfolyamra csődítik össze és ott nürnbergi töléséren úgyszólván órák alatt tömik meg őket azzal a tudománnyal, melynek komoly megszerzésére és megemésztésére évek komoly munkája volna szükséges.

Igy nevelnek felszeg tanítókat, akik azután elhitetik magukkal, hogy ők most már ki vannak szakképezve és rászabadítva az ifjúságra.

Ezek a szaktanitók a külső jelek után ítélő nép szemében véglegesen leszállítják a gazdasági iskola kívánatos tekintélyét. Azt kívánja tehát, hogy a törvénnyel egyidejűleg szervezzék fogyasztóképzésünket. Elsősorban is arra kellene törekedni, hogy lehetőleg gazdafiúk lépjenek ezen gazdasági népiskola szolgálatába. Az ily iskola tanítójának a képző után legalább két éves szaktanfolyamot irjanak elő valamely gazdasági preparandián és fizetését állapítsák megkészültségének megfelelő arányban.

A kisebb fokozatú gazdasági népiskolában meg olyan tanító tanítson, aki a preparandián elméletileg és gyakorlatilag kellően elkészült és a gazdasági tárgyakból kellően vizsgázott. A gazdasági tárgyakat a képzőkön végzett gazdasági akadémikusok tanítsák. Nézete szerint ki kellene rostálni a képzők tantervéből a sok felesleges ballasztot és annak helyébe természettudományi, vegytani, technológiai és gazdasági ismereteket vinni be. Nem az a fő, hogy mi van külföldön, hanem az a lényeges, hogy mire van szükség itthon.

De hát akkor mi történnék azzal a sok nagykepuskodó, külföldön járó vadásszal, akik nagy tekintélyek, mert német és francia tanító mestereket idéznek és majmolnak? Az eredetiség, oh, az nálunk alig ér valamit. A közelmúltban a Magyar Pedagógia folyóiratban *Körösi* (Weisz) Henrik dr. úr, különben középiskolai tanár és legújában a népoktatási intézetekre felügyelő állami kir. tanfelügyelő, a magyar beszéd sikeres oktatásáról és annak módszeréről elmélkedve, azt a nagy bombasztot ereszté meg a tanítósnak minden méltó büntetése nélkül, hogy hát: «a nemzetiségi vidékeken levő tanítók részére tanfolyamok szervezendők és az összegyűlt tanítósnak *egyetemi és középiskolai* tanárok vezessék be az idegen nyelv tanításába, akik azzal irodalmilag és gyakorlatilag is foglalkoztak (?), mert szerinte csakis a klasszikus nyelveken kiművelt és filozófiai képzett emberek tudják az elméletet gyümölcsözőleg közzéadni, nem úgy, mint az autodidakta, aki nem léven filozófiai fegyelmzett elme, nem tudja szerinte a *lényegest a lényegtelenről* megkülönböztetni». Így fest nálunk a kép az 1907. évi XXVII. t. c. végrehajtásának előestéjén. Aki soha életében magyar beszédet idegen ajkú népiskolában nem tanított, az leszól mindenkít, aki azzal foglalkozott, tehát ahhoz ért. A mellére üt a «dr.» úr, hogy hát felre innen sok autodidakta tanító, itt van ő, a doktor, aki egyedül ért a harangöntéshez, mert hát francia irodalomból is tud idézni. Megérjük, hogy még ő lesz a magyar beszéd népiskolai oktatásának a főmestere, aki azt sem tudja, hogy mi a népiskolai nevelés és oktatás gyakorlati módszerének az alfája.

Pálcat tör Molnár az ilyféle obskurus feltetés fölött akkor, midőn a tanító és tanítónőképzés gyakorlati értékét megadó rendszert

azon az úton keresi, amelyet a népléktan kijelöl. Nevezetesen, hogy abból a népleletből kiragadott fiúgyermekből lesz csak jó tanítója a népnek és viszont a kényeskező úridámák helyett abból a népleletből kiemelt leányokból lesz igazi tanítónője a nép leánygyermekének, amely népnek tanítója lesz majdan. A gazdasági népiskolák számára az egyes szakokban teljesen járatos szakemberekkel kívánja megírni a tanfolyamokat.

A gazdasági népiskola végső bizonyítványát bizonyos altiszt állásokra jogosító erővel ruházná föl. Továbbá sürgeti, hogy ezen iskolák a kedélyképzésre is gondot fordítsanak. Tanítsanak énekeket, játékokat stb.

Az iskolának nagy fontosságot tulajdonít a mindinkább terjedő nemzetköziség elleni küzdelemben és elismeri a kivándorlás megszüntetésére is üdvös befolyását.

E. K.

Isten, materializmus, nevelés.

Nem ok nélkül mondja az írás: «A világ egészen gonosz. A vele barátkozó Isten ellensége, mert a világ gyűlöli Istent, s üldözi az istenes életüket. Tudjad, hogy a végnapokon veszélyes idők következnek: az emberek önmagukat szeretők, bírvágyók, gögösök, kevélyek, káromlók, szüleik iránt engedetlenek, hálátlanok, gonoszok, részvétlenek, békétlenek, rágalmazók, irgalmatlanok, kegyetlenek, árulók, arcátlanok, büszkék, inkább kéj, hogysem Istenszeretők, kegyeletszinlelők, de a kegyelet lényegét nélkülözők lesznek. «S miért e sok bűn?» Mert a világ egészen gonosz...»

Elkeresztelték korunkat a haladás, a fölvilágosultság, a villamosság, stb., stb. korának.

A sok elnevezés között találjuk: a materializmus kora elnevezést is. És ez a jelző illet meg legjobban. Mert nem volt idő, amikor az anyagi csáb: minden, ami a világban van, test kívánsága, szemek kívánsága és élet kevélye, oly szertelen evoluciót idézett volna elő, mint éppen napjainkban.

«A modern irány, a materializmus, magát a természetes vallást, az emberek viszonyát Istenhez, ennek természetes előfeltételeit: Isten létét, a teremtés valóságát, a lelket, ennek szellemiségét, szabadságát, halhatatlanságát támadta meg. A kereszténységet pedig tévedésnek nyilvánította. A kereszténység tanainak minél behatóbb megismerése s azok szerint való életmód helyett sokan a tudomány művelői közül lefelé vonultak, s a pozitív vallás mellőzésével csupán a természet körében bolyonganak, hogy méter, ázó, lombik segítségével eldöntsék, kell-e az embernek egy önmagánál felsőbb lényt elismernie?»¹

Éppen tíz éve, hogy Európa egyik legművel-

¹ Dudek J. «A keresztény vallás apológiája.» 2. 1.

tebb, leghatalmasabb népének törvényhozási bizottságában többi közt azt indítványozták: «Isten létét és a lélek halhatatlanságát nyilvánosan tagadni ne legyen szabad». Már maga az indítvány megdöbbenő, mert a baj létezését konstatálja. Az esetről egyik magyar lap szóról-szóra így írt: «Olyan szakaszokat akarnak törvénybe iktatni, melyek az örültséggel határosak. Az Isten létét és a lélek halhatatlanságát veszik be a javaslatba». Szóval nincs Isten. Már hogy is lenne, hisz Nietzsche már rég eltemette. Nincs halhatatlanság «mert a sírásó halálunk után egész lényünket az örök természetnek adja vissza».

Midőn 1891-ben a hírneves szónok d'Hulst a párisi Notre-Dame székesegyházban tartott egyik beszédében így szólott: «Vajjon azok, kik elragadják a keresztet mindazon helyekről amelyek fölött védő árnya pihen, mivel pótolnak ez üdvözítő jelvényt?» Másnap már felhangzott a válasz: «A hit helyébe az ész; a titok helyébe a tudományt akarjuk».

Ész és tudomány s annak birtokosa, te nietzschei isten, hová fogsz ezen uton jutni?! Mert még Rousseau szerint is: «Szép dolog az erényt az észre alapítani akarni, de mi lesz annak a szilárd alapja, ha nincs Isten». Nem hiába sóhajt föl Meinhold: «Würden wir gut durch Vernunft, dann müssten wir ja besser werden, doch, Gott sei es geklagt, schlechter nur werden wir stets».¹

Ezen pusztulás láttára írja Nietzsche győzelmi mámorában: «A legnagyobb új esemény, hogy Isten meghalt, hogy hitelét veszítette a hit a keresztény Istenben. Ez az esemény már első árnyékát veti Európára. Egy nap tűnt le, egy régi, mély bizalom fordult föl. Az esemény azonban sokkal nagyobb s sokkal felfogó képességétől távolabb is áll, hogy sem méltatni tudnák az eseményt. Ama hitnek elpusztulásával mi mindennek kell összedölnie, mert belenőtt, mert rájaépítették, hozzátámasztották például a mi egész európai morálunkat. Ennyi pusztulás, napfogyatkozás még nem volt a földön! Még mi a jövő század első- és koraszülöttjei, mi született talánymegfejtők, akik a ma és holnap közé vagyunk ékelve, még mi sem törődünk ama napfogyatkozással. Miért van ez? Talán még nagyon is közvetlen hatása alatt állunk ama eseménynek, amely reánknezve inkább világosságot, boldogságot, megkönnyebbülést, fölvirulást és hajnalpirt hoz. Mi bölcselkedők és szabad szellemek ama hírnél, hogy meghalt az Isten, szívünkben halát, csodálatot, sejtelmet, várakozást érzünk».

«Ha a kritika — mondja Ed. Scherer — a természetfölöttit mint szükségtelent és a dogmákat mint észellenest elveti; ha nem lesz többé vallási tekintély, csak kinek-kinek termé-

szetes lelkiismerete; szóval, ha az ember minden fátyolt széttépett s minden titkot átkutatott, vajjon fogja-e színről-színre látni Istent, aki után áhítozott, nem fogja-e azt látni, hogy az az Isten semmi más, mint maga az ember». Ezért mondja oly pöfeszkedőleg az *Übermensch* Nietzsche: «Mert hogy szívem legtitikosabb rejtékét föltárjam: ha valóban léteznék (világönkivüli, emberfölötti, személyes) Isten, ugyan már hogy viselhetném el én, hogy nem én vagyok az?!» S ha majd megszaporodnak ezek az eszes, tudományos, természetes lelkiismeretű istenek, akikkel szemben azonban a tömeg megtagadja majd fölázdosztatását (a «haladás kedveért») egyetlen embercsoportnak (*Übermenschen*), s ők maguk vonják le a következtetést «az élet célja maga az élet», hol lesz az a hatalom, amely ezen istenekké vált tömegnek parancsot merne előírni, s hol az a természetes lelkiismeret, amely az emberi jogok megtartását sugálná?! «Mert bevilágíthatja valaki korát értelmének fényével, de emellett be is árnyékolhatja szívének erkölcsstelenségével.»¹

S mit fog a tömeg tenni, ha ily uton halad? Úgylehet, hogy először Marx alantjáró, félszeg materializmusának hódolva, megpendíti a jövő zenéjének húrjait. «Mert hiszen ez a rendszer agitatori célokra nagyon alkalmas, hol nagy, elkeseredett, elnyomott és részben talán kiszarolt tömegeket kell harcba vinni. A fódolog itt azt bizonyítani, hogy e világon minden tisztán anyagi érdekből történik, ezen az alapon aztán a legtisztább szándékot is lehet gyanúsítani és viszont a felbőszült tömeget arra vinni, hogy a saját egoizmusának érvényesítésében és anyagi érdekeinek biztosításában semmi vallási, etikai és jogi korlátot ne ismerjen. Mert ha vallás, morál és jog a gazdasági viszonyok fejleménye, akkor az ember saját gazdasági viszonyainak javításáért vallást, morált és jogot kénye-kedve szerint kiforgathat.»² De ugyancsak az előbbiekrévén a tömeg talán az ideális anarchiát lép-teti életbe. Föltünik majd a nagy nap, s tudatára ébred az emberiség annak, hogy minden közkinccs; ráteszi kezét az ipartelepekre, gyárakra, bányákra. Vagy tudom is én, hogy meddig menne eme munkájában a léleknélküli anyag, a géppé alacsonyult ember. «Mert, ha egyrésztől nincs mitől félnem a másvilágon, másrésztől pedig elegendő ügyességet fejtek ki, hogy itt se legyen mitől félnem: miért ne lopnék vagy ölnék, ha érdekem úgy hozza magával? Csupán csak egy dologra kell figyelnem, hogy a csendbiztosok és rendőrök figyelmét elkerüljem. A jó reám, valamint minden okos emberre nézve abból fog állani, ha tőlük megmenekülök, a rossz pedig, ha kézrekerítenek. Kényelmesen fogom élvezni más javait, melyeket ügyesen el-

¹ Vaszary Kolos. «Elnöki megnyitó beszéd.» Kath. Szemle. IX., 356. l.

² Giesswein S. «Történelembölcsélet és szociológia.» U. o. XVIII., 37. l.

¹ «Gesammelte Schriften» von Wilhelm Meinhold. IV., 138. l.

kaparítottam, ezenfelül köztiszteletben is részesülök; halálom után pedig semmiségbe fogok visszatérni, s azoktól, akik gonoszságaim áldozataivá lettek, csupán abban fogok különbözni, hogy temetésempompásabb lesz az övéknél.¹

Igen, idevezet az Isten nélkül tévelygő társadalmunk útja; tartanunk kell egy elkerülhetetlen krizistól, a kultúra csődjétől, melynek áldozata csak a kultúra lesz, s nem az Egyház. S egy második *Napoleon* a társadalom romjain nem azt fogja mondani: «A legnagyobb szolgálat, melyet Franciaországnak tettem, hogy a katolikus vallást ismét helyreállítottam. Vallás nélkül mivé lennének az emberek? Megfojtának egymást valamely szép nőért, vagy egy szép loért». Hanem: vallás nélkül mivé lettek az emberek? megfojtották egymást egy szép nőért, vagy egy szép loért.

Az egyház már átélt ilyen kriziseket. Egy újabbnál is, «mint a római birodalom összeomlásánál s a népvándorlásban, magával vinné a barkedő a földi társadalmi rend örök törvényeinek inventáriumát és ha az új vízözön elmúlt, újból fölvenné működésének fonálát, mint a haladás nélkülözhetetlen elvét».

Muesi.

Eberhardt János.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulatnak az 1908-9. iskolaévre érvényes hivatalos tankönyvjegyzéke kívánatra ingyen és bérmentve haladéktalanul megküldetik. Tartalmazza az elemi és felsőbb nép- és polgári iskolák, tanítóképzők és egyéb oktatási intézetek használatára egyházhatalóság és miniszterileg is engedélyezett tankönyveket és tanszereket.

Gazdasági népiskolai tan- és segédkönyvek.

Ezer éve vagyunk agrár ország anélkül, hogy a föld népet tudatosan megtanítottuk volna a maga termelő mesterségének helyes üzésére. A művelt nyugati világ tudosai versenyeznek abban, hogy ha egy mezőgazdaságilag hasznosítható elvet fölhalálnak, azt népszerűsítve és apró pénzre fölváltva a dolgozó milliók javára kamatoztassák. Nálunk eddig az ilyesmi lehetetlen volt, mert a földmivesembert még iskolásfiú korában nem szoktatták rá arra, hogy az ő mestersége is éppúgy tanulható és tudással fejleszhető, mint akármelyik más keresetág. Ennek a mulasztásnak a tudata indította a földművelési és közoktatási minisztereket, hogy végre megalkották a gazdasági népiskola tervezetét és azt legközelebb a törvényhozás elé szándékoznak terjeszteni. Most, mikor a tanügyi körök általános figyelme és érdeklődése ez égetővé vált kérdés felé irányul, időszerűnek, sőt szükségesnek tartjuk reámutatni a gazdasági oktatás már készen lévő eszközeire: a gazdaságtani iskolakönyvekre. Mint az alábbiakból kitűnik, a *Szent-István-Társulat* e téren is megtette kötelességét. Az itt felsorolt könyveket ajánljuk kath. tanítóágunk figyelmébe s kérjük, hogy iskoláiban minél előbb használatba venni szíveskedjenek. Megismerés céljából kért példányokat készséggel küld a kiadóhivatal.

¹ Ségur, «Röv. és biz. feleletek a ker. vall. ellen leginkább elterj. ellenvetésekre.» 18. és 19. l.

Gazdaság- és kertészettan fiúk számára. (Elemi népiskola V—VI. osztálya.) Írta *Mócsy László* tanító-képző tanár. Ára kötve 40 fillér.

Gazdaság- és kertészettan leányok számára. (Elemi népiskola V—VI. osztálya.) *Mócsy László* tanító-képző tanár. Ára kötve 32 fillér.

E két gazdasági és kertészeti könyvről együttesen szólhatunk, hiszen mindkettő egy cél felé halad, egy ügyet szolgál. Dicséretére legyen azonban mondván szerzőnek az a finom érzék, mellyel az annyira egy körben mozgó anyagból, finom érzékkel, nagy tudással és pedagógiai figyelemmel válogatta meg azt, amit a fiúknak tart szükségesnek és azt, amit a leányok számára mond életbevágónak.

És az anyagnak ez a megosztása a tanítót is, meg a tisztán gyakorlattal foglalkozó gazdaságt és kertészt is kielégítheti. Amíg a fiúknál a mezei gazdaságot kimerítően adja a tudnivalókat, addig a leányok számára irt gazdaság- és kertészettan magával a mezei gazdasággal kevesebbet törődik, de annál bővebben ír a kertészetről. Ad gyakorlati jó tudást, utasítást a konyhakertészetről, virágkertészetről és gyümölcsértékesítésről. És épen ebben a beosztásban árul el igazán praktikus érzéket.

Ujabbán mind jobban és jobban domborodik ki a népiskola feladatai között azon kívánalom, hogy a növénydek a vidék speciális viszonyaihoz mérten megfelelő gazdasági oktatásban részesüljenek. Sokszor azonban a legjobb berendezésű iskolakert sem nyújt erre elegendő alkalmat. A jelen tankönyv alkalmas eszköz öhajj lenni a gyakorlattal párosult gazdasági oktatásnak a népiskolában. Szerző helyes érzékkel hordta össze az anyagot s minden sorából kiolvasható, hogy nem kútforrásokból dolgozott, hanem ő maga is gyakorlott gazdaságt, aki a mellett tanító is, s ki tudja választani a gazdasággal foglalkozó szülő gyermekének megfelelő anyagot. Módszere helyes. Irálya könnyű.

Dreiszigler Ferenc, Számord Ignác, Szokolay István és Rótv Lajos. Olvasókönyv a gazdasági és általános ismételőiskolák használatára. Kötve 1.—

Ez az olvasókönyv leginkább a fiú ismétlősöknek való. A könyv magában foglalja az ismételőiskola mindhárom évfolyamának olvasmányait. S egyaránt használhatják olyan helyen, ahol minden ismételő évfolyamot külön tanító oktat, és olyan helyen is, ahol csupán egyetlen tanítóra nehezedik az ismételőiskola vezetése. Magában foglalja az ismételőiskola összes tanulnivalóit, a hittanon és számtanon kívül. Az olvasmányok mind irodalmi színvonalon állanak. A gyakorlati szempont az uralkodó mindenik olvasmányban. Kiváló gondot fordít e könyv a fiúknak való gazdasági tudnivalókra. Ez a könyv legnagyobb és legerősebb része. Szelleme keresztény és nemzeti. Több évi használat bizonyítja jóságát.

Dreiszigler Ferenc, Györffy János és Rótv Lajos. Olvasókönyv az ált. és gazdasági ismételő leányiskolák számára. Kötve 1-80

Jelen olvasókönyv felölel mindent, mire a gazdasági és ismételőiskolák tanulóinak szüksége van. Különös figyelemmel van az ismételő leányiskolákra, melyek számára tulajdonképpen készült. E tekintetben rendeltetésének mindenben megfelel. Az ismétlésre feldolgozandó tananyag évenkénti fokozatos terjesztése minden egyes anyagcsoportnál ügyes és előre átgondolt, megállapított elvek alapján készült. Az írók, szerkesztők helyesen oldották meg a feladatot, miként újítsa föl és bővítsse az olvasókönyv a leányok, mint leendő háziasszonyok és anyák tanult ismereteit.

Gazdasági és ismételőiskoláknak különösen ajánlhatók a következő kiadványok:

Remete Péter, a derek földműves. (8. szám.)... .. —.08
Hogyan lett Lajtos uram módos emberré? (26. szám.)... .. —.06
A szántásnak és vetésnek titkai. (27. szám.)... .. —.06
Mi a magyar gazda büszkesége, vagy kinek lehet szép lova, szép szarvasmarhája? (28. szám.)... .. —.06
Hogyan gazdálkodjunk? (121. szám.)... .. —.08
A gazdag völegény és a szegény menyasszony, vagy hogyan lehet semmiből is pénzt teremteni? A selyembéryő tenyésztéséről. (143. szám.)... .. —.20

Méhészkeletünk! (155. szám.)...	—32
A bor kezelése a pincében. (216. szám.)...	—08
Kínesebánya a kertben, vagy a gyümölcs eltarthatása, földolgozása és értékesítése. (217. szám.)...	—10
A jó tehén (218. szám.)...	—08
A kaszálók és legelők ápolása. (221. szám.)...	—06
A sertés tenyésztése és hizlalása. (224. szám.)...	—12
A kisczorda lova. (235. szám.)...	—24
Jó hús olesón. A házinyúl tenyésztéséről. (237. szám.)...	—10
Aprójószág. Baromfitenyésztési útmutató. (238. sz.)...	—24
Mit együnk? Mit igyunk? Mitől óvakodjunk? Tartalmas anyagok ételben, italban. (250. szám.)...	—20
Az istállótrágya és a műtrágyák. (251. szám.)...	—20
Zöldségtermelés. Mit és hogyan termeljünk a konyhakertben? (254. szám.)...	—36
A gazdagodás útján. zünk háziipart. (260. szám.)...	—20
Virágoskert. Kis útmutató a dísznövények tenyésztéséhez. (262. szám.)...	—24
A kisczorda útmutatója. Mezőgazdasági tanácsadó	—60
Gyümölcs-fatenyésztés. Irta: Horváth E. János.	—1—

Ezen többnyire sok képpel illusztrált munkák törlött magyarsággal, könnyen érthető, világos nyelvezettel, tisztán gyakorlatból fakadt alapos tudással, erős gyakorlati érzéssel és az egyes tudományágak haladásával párhuzamosan tárgyalják a fölvetett anyagot és ezért a gazdasági ismételőiskolákban határozottan nélkülözhetetlenek.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállít s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

Királyi szó egy kath. tanítóhoz. Annak idején örömmel közöltük, hogy a király Ófelsége Bobory János monori kath. tanítót 46 évi buzgó működése jutalmául aranyéremmel kitüntette. E magas kitüntetés a legutóbb tartott kihallgatások alkalmával hódolattal köszönte meg Ófelségének nevezett kartársunk. E királyi kihallgatások jószágos uralkodónk kegyelmesen elbeszélgetett a nemzeti népnevelés ósz munkájával s e királyi szavakkal bocsájtotta el maga elől: *«Csak oktassák a leendő nemzedéket az Isten szent nevében, hogy azok hű polgárai legyenek a magyar hazának»*. Bobory kartársunk azért közli e szavakat velünk, hogy azokról tudomást vegyünk s azoknak intelmét szívünkbe zárva lankadatlan buzgalommal neveljük és oktassuk a magyar haza gyermekeit vallásos szellemben, hogy Istennek buzgó gyermekei a hazának munkás polgáraivá, fölkent apostoli királyunknak hű alattvalóivá nevelődjenek.

Tanító a népert. A Balatoni Szövetség a tél folyamán a gazdanép számára gyakorlati irányú előadásokat rendez. Lellén vasárnap kezdték meg az előadásokat. Több mint 400 gazda gyűlt egybe, kiknek először Bóna Lajos főtanító, tájékoztatva őket a tanulás fontosságáról, tartott előadást. A szövetség kiküldöttei a nép általános figyelme között oktatást adtak a termelés, fogyasztás és értékesítés szervezéséről, tekintettel a vidék nyaraló jellegére. Szívökre kötötték, hogy a kisczordák szövetkezeti alapon szervezkedjenek. Beszéltek a tejtermelésről, a zöldség és gyümölcs-termelésről. A nép nagy szeretettel mondott köszönetet buzgó tanítójának azért, hogy ily hasznos oktatáshoz az alkalmat megszerezte számukra.

Szegény tanulók támogatása. Keselymezőn (Mármaros megye) a karácsonyi ünnepek alkalmával Zseltey Izidor plébános és iskolaszéki elnök és Thege Sándor kántortanító buzgóságából tartott pásztorjátékok 40 koronát kitevő tiszta jövedelméből több szegény iskolás gyermeket láttak el tankönyvekkel és tanítási eszközök-

kel. A nép halás tisztelettel mond köszönetet mindezekért a község buzgó plébánosának és tanítójának.

Tanító a képviselőtestületben. Handlován (Nyitra vármegye.) f. évi február hó 9-én tartott meg a községi képviselőtestületi tagok választása, mely alkalommal a község polgárai páratlan lelkesedéssel, egyhangúan Rigell Agoston érdemekben megöszült kántortanítójukat képviselőtestületi tagnak megválasztották.

Shakvélemlenyek a gazdasági ismételőiskolákról. Hazánk földmívelő ország s így az ismételőoktatás gazdasági irányú szervezésének kérdése a gazdaságközönség figyelmét is magára vonta. Az Orsz. Gazdasági Egyesületnek irodalmi és tanügyi szakosztálya f. hó 17-én tartott ülésén foglalkozott Apponyi gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter javaslatával. Az előadó a gazdasági népoktatásról szóló javaslatot örömmel üdvözli. Különösen helyesli azt az intézkedést, mely külön szaktanító-, gazdasági iskola létesítését teszi kötelezővé az ismételő-iskolák helyett, minden oly községben, hol az ismételő-kötelesek száma meghaladja a százhuszat és a szükséges anyagi föltétel megvan. Nem vár azonban megfelelő sikert a javaslat által tervezett ugynevezett kisebb fokozatú gazdasági népiskolától, melyben a gazdasági oktatást, hathetes tanfolyamon részt vett, rendes népiskolai tanítók látják el, mert ezt a rövid tanfolyamot elégtelennek tartja arra, hogy a tanító a szükséges mezőgazdasági elméleti és különösen gyakorlati ismereteket megszerezhesse. Ugyancsak kevesli az ilyen iskolák részére előirányozott 400 négyszögöltől—2 kat. holdig terjedő területet is az oktatás gyakorlati céljára. Rámutat arra, hogy lehetőleg olyan gazdasági népiskola szervezésére kell törekedni, melyben az oktatást kellően képzett szaktanító vezeti s hogy az előírt 20 kat. hold is meglegyen, e kérdést legcélszerűbben úgy kell megoldani, hogy a létesítendő gazdasági népiskolát valamelyik kisbirtokos gazdaságával hoznák kapcsolatba. Ezt a kisbirtokot mint a parasztagazdasággá kell alakítani s felszerelése kiegészítésére bizonyos mértékű segítséget kapna. Több kisebb község is egyesülhetne az ily fölszerelt gazdasági népiskola föntartására, az iskolának azután legyen önálló szakképzett tanítója. Fontos dolognak tartja az összes ilyen gazdasági iskola felügyeletét, melyet a gazdasági szaktanárok hatáskörébe utalna, nagyobb területű hatáskörrel bíró iskolákra gazdasági népiskolai tanfelügyelőséget kell szervezni.

Kérjük t. olvasóinkat a lappéldányok gondos megőrzésére, mert a kiadóhivatalnak nem áll módjában az elvesztetteket érvégével utánpótolni.

Szerkesztői üzenetek.

B. V. Elkésve kaptuk. Alkalmilag rá lehet térni a kérdésre. — T. G. A további értesítéseket is kérjük. — G. L. Köszönet. — H. M. Azt a teret, ami rendelkezésünkre áll, mindenkor a legnagyobb körültekintéssel használjuk fel. Hosszabb tanulmányokat — sajnos — nem igen közölhetünk, de azért olykor olykor folytatásos közleményeknek is tért nyitunk. Igaza van, hogy a lap pedagógiai értékéről a tények és eredmények mondanak ítéletet. Egy-két szociális tárgyú könyv átolvasása még nem elégséges arra, hogy objektíve lássuk a nevelés és oktatás időszerű feladatait. Minden felvetett szociális kérdés a népnevelés terén, bennfoglaltatik ebben az ősi elyben, melyet már a szent Atyák is hangzottak: *«Neveljünk az életnek»*. Ez az a gordiusi csomó, amelyet megoldania kell minden időszerű szervezésnek, hogy ezáltal az iskolát és az élet szükségleteit egymással összhangzásba hozza. Ha a szervezés ezt az összhangot megvalósította, akkor a szociális igényeket ki tudja elégíteni az iskola, ellenkező esetben az élet követelményei és az iskola munkája között ürtámad, aminek következeit az iskola szárnyra bocsáttott

növendékei érzik meg. — **T. L.** Beérkezett. Köszönet. Egyebeket is kérünk. — **D. A.** Igen, egységesen tanítói fizetés és ezért községi adóval meg nem róható. Felebbezze meg a közigazgatási bírósághoz. — **D. L.** Intézkedtünk. — **P. E.** Levélben feleltünk. — **Sz. L.** A jövő számban felelünk. — **Sz. L.** Levelét megkaptuk boríték nélkül. A választ elküldtük levélben. — **B. F.** Ügynökök útján ne rendeljen könyvet. Forduljon a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalához Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. — **N. J. Rakos.** Ha budapest-rákosi lakos, akkor mint váci illetőségű, csak budapest-rákosi illetőségért folyamodhat. Az illetőségi bizonyítványt a váci előjáráságtól kérlelmezze. — **D. A.** Az 1893. évi fizetési törvény és az 1893. évi 29.751. számú miniszteri rendelet értelmében a kántortanító tanítói és kántori jövedelme egységesen *tanítói fizetés*: ezt az 1907. évi XXVII. t. e. 11. §-a és a hozzácsatolt utasítás érvényben hagyja. *A néptanítói fizetéssel egységesen megállapított kántori illetményekre községi adót nem lehet kéri.* ezt elrendeli a B. Miniszter. 3799/889. évi rendelet és e rendeletet megerősíti a közigazgatási bíróságnak 2753. számú 1898-ban hozott ítélete. Ezekre alapítottuk a szerkesztői megjegyzést. Ezek tények. A jegyző ír eljárása ezek ellen vét. Terjessze föl az ügyet a közigazgatási bírósághoz. — **H. F.** Beérkezett. — **Sz. L.** A hitközség nyilvános számadására kötelezett testület s így a havi nyugtatóványokra bélyeg teendő. — **F. J.** Szorgalmaztuk. — **Tanító Gyula.** Már idéztük a törvényt, mely az iskolaszéki elnököt kötelezi arra, hogy a tanítói fizetésben beálló változásokat hivatalból köteles a kir. tanfelügyelőségnek bejelenteni. Az ily bejelentés alapján azután a kir. tanfelügyelő hivatalból köteles a nyugdíjba beszámítható jövedelmet felvételni. Ez esetben kérvényt ír a miniszterhez. Melléletek: oklevél hiteles másolata, keresztlevél, díjlevél. A kérvényre 1 kor., a melléletekre 30 filléres bélyeget ragasszon. — «j.» 1. A főtanító hivatalból tagja az iskolaszéknek kinevezése alapján; de ez nem zárja ki azt, hogy a többi tanító közül a tanítók képviselőt válasszanak. 2. Csak akkor kötelezhető, hogyha arra díjlevelében kötelezve van, ellenkező esetben külön díjra tarthat igényt. 3. Mindenben a kinevezés az irányadó. Az év végén a főtanító tartja meg a vizsgálatot a kinevezési okmány rendelkezése szerint. 4. A szabályzat szerint nem inkompatibilis. — **T. S.** Köszönet az értesítésért. — **S. F.** A fennálló szabályok ily esetre nem intézkednek. Véleményem szerint nem szedhető. — **B. L.** Beérkezett. Köszönet. — **L. F.** Közzétettük. Mások is szívesen vesszük munkásságát. — **M. J.** Megsürgöttük. — **K. R.** Ajánljuk, rendelje meg az «Alkotmány»-t. Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. — **G. A.** Közzétettük. — **B. F.** Forduljon a Szent-István-Társulat könyvkereskedéséhez Budapest, IV., Keckeméti-u. 2. — **Sz. I.** A szolgálati szabályzat a Rendtartási szabályzattal együtt jelenik meg, amint azt a nmélt. püspöki kar megerősítette. — **N. Gy.** A hiányzó számokat a kiadóhivatal küldi meg. — **D. L.** Az országos kath. tanítói Segélyalap tagsági díjának kezelési módját a *Tájékoztatóban* megtalálja. — **R. L.** 1. Nem kötelezhető; az iskola fűtéséről az iskolaszék gondoskodik. 2. A fűtési díjakat az iskolaszék gondnokja szedi be. — **Ny. F.** 1. Az iskolában való marasztás nem jó büntetési mód, különösen akkor, hogyha a tanító nem ad foglalkozást a tanulóknak és nem ügyel fel rájuk. 2. Köteles befogadni, mert tanköteles.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

Kérem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Hont-felsőtúri róm. kath. magyar tannyelvű kántortanítói állásra *március 1-ig* pályázat hirdettetik. A hatóságnál megállapítás alatt levő új javadalmi jegyzőkönyv szerint jövedelem: 8 hold termőföld, 6 hold parlag, hívektől 10 hl. buza, 6 hl. rozs, községi pótlék 56 kor., alapítvány után 21 kor., ismétlősök után 40 kor., rendes iskolások után 100 kor., stóla 30 kor. Padlós két szoba, konyha, kamra, istálló. Ezekon kívül az 1000 koronára kiegészítő államsegély kérvényezés előtt. A pályázatok Felsőtúr, plébániahivatalnak küldendők.

111 1—1

Szebelléb-i (Hont m.) kántortanítói állásra *március 1-ig* pályázat hirdettetik. Összes jövedelme. Javadalmi jegyzőkönyv szerint 1336 kor. 66 fillér, ebből tanítói 674.54., kántori 662.12. Lakása 2 szoba és konyha, azonkívül kamara, istálló, ól és pajta. Választás: márc. 4-én délelőtt. Megjelenés előnyös. Tannyelv: magyar; népnyelve: tót. Róm. kath. iskolaszék.

112 1—1

A barstaszári kántortanítói állásra *február 27-ére* pályázat hirdettetik. A legújabb javadalmi jegyzőkönyv alapján biztosítható jövedelme: szántóföld, készpénz, termények s egyéb címek alatt 1261 korona. Lakás megfelelő. Hogyha az iskola még ezen év folyamán katolikus jelleg mellett tovább fejleszhető, nagyobb jövedelemre számíthat. Kántori teendőket folyó évi május 1-éig Zsitvaújfalun is köteles végezni. Tannyelv magyar, de kántorság miatt a tót nyelv ismerete is kívánatos. Bővebb felvilágosítás s egyéb feltételek pályázókkal közvetlenül a választás előtt közölni fognak. Kérvények az iskolaszék címére küldendők.

105 1—1

A lábi (Pozsony m.) róm. kath. iskolához hitbuzgó osztyántyantó kerestetik. Fizetése államsegéllyel 1000 korona, egyszobás lakás a legszükségesebb bútorttal. A kántoriakban kellően jártas férfitanítók előnyben részesülnek, azonban tanítónök is pályázhatnak. Kérvények *február 25-ig* küldendők *Grätzer Ferenc* plébános, iskolaszéki elnök címére. Tótul kell tudni. Az állás azonnal elfoglalandó.

102 1—1

Egri érseki megye.

Maczonkára a tanév végéig helyettes tanítót, tanítót keresünk, — férfi előnyben — az iskola fentartótól havi 25 korona, és nálam ellátás. *Póta Ferenc* kántortanító. (Hevesmegye.)

100 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Szebedrázsi kántortanítói állásra a Népnevelő 4. számában kiírt pályázat újból kitézetik *március 7-re*. *Iskolaszék.*

97 1—1

Csanádi egyházmegye.

Az **agái** egy tanerős magyar tannyelvű államsegélyes róm. kath. népiskolához okleveles kántortanító kerestetik. Javadalomnak újbóli megállapítása kérelmeztek, addigi is az eddigi fizetés, pontosan kiadva. Határidő *február 28.* Iskolaszék.

109 1—1

Győri püspöki megye.

A **rábacsanaki** róm. kath. iskolaszék a megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma I. készpénzben: A községtől tanításért a földmunkaváltás 187.04 korona. A püspöki uradalomtól 20 koron., párpénz 49.60 korona alapítványi és folyó misék, valamint temetésekért 153.20 korona. II. Ingatlanokban és terményekben 8 hold és 1535 ööl szántóföld melynek évi haszonbér értéke 651.75 korona; a püspöki uradalomtól 1 hold föld haszonélvezete 60 korona; párgabona 570.40 korona értékben a püspöki uradalomtól 3 mérő buza és 6 mérő rozs 54.72 korona. Fáját a község haza-

hozatja vagy fizet 72 koronát III. Lakás amely 2 szobából 1 konyha, 1 kamara, 1 istállóból és 684 □ öl kertből áll. Az állás máj. 1. foglalandó el. A pályázatokat február 28-ig kell benyújtani. *Németh Pál* plébános.

106 1-1

Pécsi egyházmegye.

A jágonaki (Baranya m.) róm. kath. iskolaszék február 28-ig osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalom: legszükségesebb butorokkal ellátott szobából álló lakás: 1000 korona készpénz, melyben 1910. októberig két szoba stb. ellenértéke is befoglaltatik. Tannyelv magyar, de tartozik a német gyermekeket németül írni s olvasni tanítani és szükség esetén kántoriakban segíteni. Állás azonnal elfoglalandó. Kérvények vásárosdombói plébániahivatalhoz küldendők.

99 1-1

Szepesi püspöki megye.

Szepes-Lándok róm. kath. kántortanítói állásra március 23-ára pályázat hirdettetik. Jövedelme készpénzben és terményben 897 kor. Kérendő államségély 103 kor. Be nem számítható mellékjövedelem 200 kor. Tannyelv tót-magyar. Fölszerelt kérvények *Spiricza Ferenc* ker. tanfelügyelőhöz Szepes-Busóóra küldendők.

87 2-2

Az alsóláposi róm. kath. kántortanítói állásra március hó 21-ig pályázat hirdettetik. Jövedelem: Pénzben 830 kor., egytagban lévő szántóföld évi haszonértéke 100 kor. 8 öl tűzifa a 12 kor. kétszobás új lakás, konyha, kamra, pince, gazdasági épületekkel és házikerttel. Kántori illetményekkel együtt összes jövedelem 1150 kor. Nős előnyben részesül. Megkivántatik tót nyelv ismerete is. Okmányokkal fölszerelt s az alsóláposi róm. kath. iskolaszékhez címzett folyamodványok Szepesgyörkére (u. p. Ujterebes) az esperesi hivatalhoz küldendők.

113 1-1

Szombathelyi egyházmegye.

A hosszúperesztegi (Vas m.) róm. kath. II. oszt. tanítói állásra pályázat hirdettetik. Évi fizetés hitközségtől 400 korona, államségély 600 korona, kertilletmény 24 korona és egy szobából álló butorozott lakás s fűtésre elegendő fölvtárgott fa. Választás f. hó 19-én. Az iskolaszék.

96 1-1

A kisunyomi (Vas m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: kétszobás lakás és melléképületeken kívül a javadalmi jegyzőkönyv szerint pénzértékben 1029 kor. 22 fillér. Kötelessége: a rendes kántortanítói teendők, amelyek a díjlevélben részletesen lesznek feltüntetve. Oklevéllel fölszerelt kérvények március 1-ig az iskolaszék elnökéhez nyújtandók be. Választás március 8. délelőtt 10 óra; személyes megjelenés kívántatik. Állás azonnal elfoglalandó. *Iskolaszék.*

114 1-1

Váci egyházmegye.

Jóhangú és teljesen képzett kántorsegéd kerestetik. Évi fizetése 400 korona és teljes ellátás ágyneműn és mosáson kívül. Vári jövedelem közös segéd társával. Az állomás azonnal betöltendő. Szolnok. *Medgyesy Géza*, róm. kath. főkántor.

104 1-2

Veszprémi egyházmegye.

A sármelléki róm. kath. osztálytanítói állásra február 28-ára pályázat hirdettetik. Jövedelme 1000 kor., lakás, fűtés és takarítás. A sármelléki iskolaszék.

110 1-1

Heresznyeai (Somogy m., posta Vizvár) róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: 1000 korona, butorozott szoba fűtéssel, lakbérpótlék és kertilletmény 120 korona. Kötelme: úgy a

mindennapi mint a gazdasági ismétlődően a közismereti tantárgyak tanítása, s a kántortanítói szükség esetén helyettesíteni. Az állás azonnal elfoglalandó. Határidő február 28. *Iskolaszék.*

103 1-1

A bakonyánai róm. kath. iskolánál megüresedett osztálytanítói állásra pályázatot hirdetünk. Fizetése 480 korona községtől, 520 korona államségély. Lakás, fűtés. Németül kell tudni. Az I-II. vegyes osztály vezetésén kívül köteles az ismétlő leányokat oktatni, kántoriakban esetleg segédkezni. Pályázati kérvényeket február 25-ig tessék *Prácsér Albert* plébános, iskolaszék elnökhöz beküldeni.

98 1-1

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)

Pedális harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomásig. Tanerőknek s lelkészeknek különös szíveskedésmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.

93

ooo Szőlőoltvány! ooo

Régiszőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű szára 20 K
Gyökeres fásoltvány ezre 180 K
" " szépséghibával " 90 K
" " zöldsoltvány " 180 K
Sima " " 90 K
Gyök. riparia portalis vastag " 82 K
" 2 éves " " 40 K
Sima riparia portalis " " 15 K
" " vékony " 8 K
Gyökeres hazai nemes vessző " 30 K
Sima " " 10 K
40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszavesszem s pénzt visszaadom. — Árjegyzék ing. en. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása. 73 3-12

SZÉKELY I. JÓZSEF Gyöngyös, Szent Urban-templom.

Fényképkészülékek,

valódi párisi színházi látcsövek és a világhírű Hensoldt-féle prizmas távcsöveket csekély havi törlesztésre szállít

NOWOTNY J.

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 21. szám.

Kérjen «F» jelű árjegyzéket.

Nagy raktár fényképezési cikkekben.

41-III.

Most jelent meg!

Most jelent meg!

Kisérleti vezérkönyv a természettan elemi tanításához.

Elemi kézimunka (szőlő) ismétlő- és iparostanone-iskolai szaktanítók és tanító-jelöltek használatára. Technikai utasításokkal, a tananyag vázlatos felosztásával, táblázatokkal, műsőtárral és 447 képpel írta:

ST. TÓTH KÁLMÁN.

Ára 8 korona.

Mindazon tanítóknak, kik a természettan és a kézimunkát (szőlő) tanítják, nélkülözhetetlen eme, a magyar irodalomban egyedülálló munka s így ajánlatos, hogy minden iskola beszeresse a tanítói könyvtár részére. Megrendeléseket pontosan intéz el az

„ATHENAEUM” RÉSZV. TÁRS.

könyvkiadóosztalya 108-1.

BUDAPEST, VII., Rakóczi-út 54. sz.

Tizedik kiadás!

Tisztelettel adom tudtára kedves kártársaimnak, hogy a

CSIZMADIA-féle

EGYHÁZI NÉPÉNEKTÁR

Ima- és énekkönyv 10-ik kiadása most hagyta el a sajtót az Athenaeum Irod. és Nyomdai Rt. kiadásában, Budapest, VII., Rakóczi-út 54. sz. alatti.

A 420 oldalas vaskos könyv 500 éneket s bő magyarázat foglal magában. Emellett ára más ima-könyvekéhez képest csekély.

Igen erős kötésben presselt díszrel 80 fillér. Csinos vaszonkötésben, presselt díszrel és keresszettel 1 korona.

Tíz példány bérmentesen küldve és így egy ingyenpéldány mellékelve. A főtisztelő plébánosok bizományba is kaphatják. — (Elárúsítóknak 20% engedmény.) 107-1

Hogy mily általánosan kedvelt énekes-könyv lett ez a rom. kath. híreknek s mily nélkülözhetetlen kézikönyv a főtisztelő papság s a kántoroknak, legényesekben igazolja az a paratlanul allo eset, hogy rövid pár év alatt hamar tízszer jelent meg 10.000 példányos kiadásban, s ezzel együtt most már 100.000 példányban került ki a sajtó alól.

A könyv az esztergomi főegyházmegyei hatóság által van jóváhagyva.

Zsuzsárdi, 1909. jan. hav.

Kártársi tisztelettel
Cizmadia I. Gyula.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület szerződést kötött a Gazdák Biztosító Szövetkezetével a Kath. Egyházi Javaknak Biztosítása érdekében.

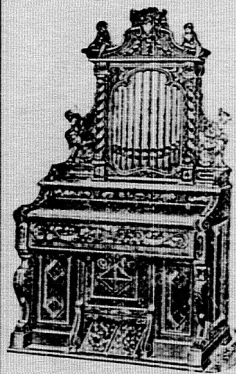
Az iskolaegyesületnek ezzel az a szándéka, hogy az összes egyházi javak: püspökségek, káptalanok, szemináriumok, szerzetesrendek vagyona, az egyes egyházmegyék területén levő templomok, iskolák, plébániák, tanítói lakások stb. egy helyen és pedig a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél biztosítsassanak s az abból befolyó jutalékok az Iskolaegyesületet illessék meg kath. céljaink és érdekeink szolgálatára. Ezeknek a javaknak biztosításán kívül felvette munkakörébe a magánfelkötől szerzendő biztosítási ügyletek lebonyolítását is a tűz-, jég- és életágazatban. Ez utóbbiak biztosításait az alapszabályok szerint megalakítandó plébániai csoportok útján kívánja lebonyolítani. Amiért is felkérjük a plébános, káplán és tanító urakat, legyenek szívesek ebben a munkálkodásunkban bennünket támogatni. — A Gazdák Biztosító Szövetkezet az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesülettel egyetértve egy központi irodát szervezett a biztosítási ügyletek lebonyolítására, ami

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám

(Gazdák Biztosító Szövetkezet) alatt van, érdeklődők ide szíveskedjenek felvilágosításért fordulni, amit minden esetben mindenkinek készséggel fogunk megadni.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület
központi irodája.

38 5-26

Elsőrendű légszívó-rendszerű harmoniumok specialis beszerzési forrása
— Monarchiában. —

Elismert elsőrangú műemkek csak a Zimmermann-féle
HARMONIUMOK.

Ausztria-Magyarországi képviselője:

Hörl Nándor, Pozsony,
Ventur-utca 24. szám.

ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Főtiszt. papság és tanároknak részletfizetésre. Üzletek: Lipcse, Szt-Pétervár, Moszkva, Riga és Londonban.

Egyházi Új Népeknktár.

Ima- és énekkönyv **Máté János** kántortanító által szerkesztve, a veszprém-egyházmegyei hatóság által 1876-1908. sz. alatt jóváhagyva, most jelent meg **Nádai J.** könyvkereskedésében, **Keszthelyen.** Ezen csinos és tartos kiállítású könyv magában foglalja az egyházi évből előforduló összes ünnepekre és egyéb alkalmakra szokásos imákat és énekeket. Különösen a szentmise alatti és szentkeresztuti imák szép képekkel vannak illusztrálva. Igen alkalmas az iskolába járó növendékeknek, mert a szentmise alatti szolgálat módját (ministratio) is magában foglalja. Nyomása és kiállítása felveszi a versenyt a hasonló művekkel, ára meg is csekély: erős kötésben 50 fillér, de kapható különféle díszkötésben is jutányos áron. A kántortanító uraknak mutatóvány-példányt kívánatra küldök portomonkéntesen megrendelés céljából 50 fillér beklüdd ellenében. — Elárúsítóknak 20% árengedményt adok. 671